

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3076/2018. (II. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 61.Pf.634.816/2016/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Dr. Galambos Károly Ügyvédi Iroda (1054 Budapest, Alkotmány utca 4. I/105., ügyintéző ügyvéd: dr. Galambos Károly ügyvéd) által képviselt indítványozó (a továbbiakban: indítványozó) alkotmányjogi panaszszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-ára alapozott alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege szerint az indítványozó személygépkocsijával 2012 novemberében és decemberében, 2013 februárjában és áprilisában Budapest II. kerületének különböző, fizető várakozási övezetekbe sorolt közterületein – az ellenőrzés idején – lejárt parkolójeggyel várakozott. A Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat mint közszolgáltató (a továbbiakban: Közszolgáltató) a megjelölt eseményekkel összefüggésben felszólította az indítványozót a várakozási díj és a pótdíj megfizetésére, majd ennek eredménytelenségére tekintettel a Közszolgáltató fizetési meghagyás kibocsátását kérte az indítványozóval szemben.
- [3] A perré alakult eljárásban a Pesti Központi Kerületi Bíróság 18.P.50.762/2015/11. sorszámú ítéletében az indítványozót a keresetnek megfelelően marasztalta a megfizetni elmulasztott várakozási és a pótdíjak, összesen 68 880 forint megfizetésében. Bizonyítottnak ítélte a díjfizetés nélküli parkolás tényét, valamint a vonatkozó jogszabályok alapján jogszerűnek a Közszolgáltató igényérvényesítése során követett eljárást úgy az eljárás egyes mozzanatait, mint annak idődimenziója tekintetében.
- [4] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: Törvényszék) 2016. október 19-én kelt 61.Pf.634.816/2016/4. számú jogerős ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Indokolása értelmében az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló bizonyítékok helyes mérlegelésével állapította meg és helytálló volt az arra alapított érdemi döntése is. Megállapította továbbá azt is, hogy az elsőfokú bíróság az ügy érdemére kihatóan eljárási szabályt nem sértett, az anyagi jogi jogszabályokat pedig helyesen alkalmazta.
- [5] Az indítványozó ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Törvényszék fent megjelölt ítéletét az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedő hatállyal kérte megsemmisíteni. Álláspontja értelmében az ítéletek az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdéseibe, a II. cikkébe, a VI. cikk (2) bekezdésébe, a X. cikkébe, a XIII. cikk (1) bekezdésébe, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközően alaptörvény-sértőek. Az indítvány értelmében ezen túlmenően az ítéletek nem egyeztethetőek össze az Alaptörvény Nemzeti Hitvallásában, a B) cikk (1) bekezdésében, az R) cikkében, a 28. cikkében, valamint a 39. cikk (2) bekezdésében foglaltakkal sem.
- [6] Az alkotmányjogi panaszról kiolvasható indokolás szerint az Alaptörvény II. cikke magában foglalja a tisztességes jogalkalmazáshoz való jogot, ezen belül „[...] a tényállás felderítését, a jogszabályok tartalmának megállapítását, a döntést arról, hogy a perben érvényesített (állított) jog az igény érvényesítőjét megilleti-e”. Ebbe az eljárási jogszabályok betartása mellett az anyagi jogi szabályok érvényesítése is beletartozik. Az eljáró bíróságok pedig nem biztosították az indítványozó alapjogainak érvényesülését, különösen, ami a független és pártatlan bíróság tisztességes eljárását illetve, valamint jogszerűnek ítélték a Közszolgáltatónak az indítványozó személyes adataira kiterjedő jogosulatlan adatkezelését. A bíróságok egyebekben figyelmen kívül hagyták az indítványozó perbeli bizonyítási indítványait, de különösen, ami a Közszolgáltató jogosulatlan adatkezelését illetve. Ezzel a bíróságok negligálták az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében előírt kötelezettségüket, „lekezeltek az indítványozó személyiségét”.

- [7] Az indítványozó az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésének sérelmét állította arra hivatkozással, hogy az eljáró bíróságok a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 16/A. §-ában foglaltakkal ellentétesen bizonyítékként fogadták el a perben érvényesített igény megalapozottságára a Közzolgáltató által az indítványozó személygépjárművéről jogosulatlanul készített fotófelvételeket.
- [8] Az indítványozó értelmezésében az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének megsértésére az vezetett, hogy a bíróságok ítéleteikben – megfelelő bizonyíték, bizonyított várakozás hiányában, tehát jogosulatlanul – kötelezték a kereset szerinti kamat nélküli, de „uzsora” díjjal megemelt tőke és pótdíj összegek, valamint az első és másodfokú bírósági eljárási költségek (perköltség és az államnak járó illetékek) megfizetésére. Mindez sérti az indítványozó tulajdonhoz való Alaptörvényben elismert jogát.
- [9] Végül az indítványozó három alponthoz összefoglalt indokolása értelmében a bírói döntések sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését is. Az indítványozó álláspontja értelmében a Közzolgáltató parkolás-üzemeltetői feladatait ellátó Polgármesteri Hivatal Városrendészeti és Környezetvédelmi Iroda Parkolási Csoportja (a továbbiakban: Parkolási Csoport) az Möt. 16/A. §-a alapján nem láthatta volna el a parkolás-üzemeltetési feladatot. Ezért az igényérvényesítéssel kapcsolatos eljárása érvénytelen, a jogszerűtlenség folytán joghatás kiváltására alkalmatlan volt. A bíróságok ezzel ellentétes megállapítása a Möt. 16/A. §-ába ütközött. A tisztességes eljáráshoz való jogot sérti a bíróságok törvénytörő ítélezése. A hivatkozott alapjogba ütközőnek minősítette az indítványozó az érvényesített díjmértéket is. Végül sérelmezte a tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő alapjogának sérelmét azért is, mivel álláspontja szerint a Törvényszék bizonyítottság nélkül marasztalta a felperesi keresetben.
- [10] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényi feltételei fennálltát kellett vizsgálat alá vonnia. Amennyiben ugyanis az alkotmányjogi panasz nem tesz eleget az Abtv.-ben előírt formai és tartalmi feltételeknek, úgy azt az Alkotmánybíróság tanácsának vissza kell utasítani.
- [11] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtotta be panaszát (az indítványozó részére a Törvényszék ítéletét 2016. november 24-én kézbesítették, ezt követően alkotmányjogi panaszát 2017. január 23-án adta postára). Az indítványozónak az Alkotmánybíróság előtti eljárás megindítására vonatkozó jogosultsága (érintettség) nem lehet kétséges, hiszen a támadott jogerős ítéleteket megelőző eljárásban alperesként vett részt. Utalni kell arra is, hogy az indítványozó a rendelkezésére álló rendes jogorvoslati lehetőséget kimerítette azzal, hogy az elsőfokú ítélettel szemben a Törvényszékhez fordult fellebbezéssel. A felülvizsgálati eljárás, mint rendkívüli jogorvoslat kimerítése az Abtv. alapján nem törvényi feltétel, egyebekben pedig – figyelemmel a támadott jogerős ítéletben elbírált követelés (68 880 forint) mértékére – a vonatkozó perrendi szabályok értelmében nem volt biztosított.
- [12] Az Alkotmánybíróságnak a formai feltételek között vizsgálnia kellett azt is, hogy az alkotmányjogi panasz kimerítette-e az Abtv. 27. § a) pontja szerinti követelményeket. Az indítvány ennek a feltételnek csak részben tett eleget. Mivel alkotmányjogi panasz benyújtását csupán az Alaptörvényben biztosított jog sérelme alapozhatja meg, ezért az indítvány azon alkotmányos hivatkozásai, amelyek ilyen nem tartalmazzak, érdemi vizsgálatot nem eredményezhetnek. Ilyenként tekintett az Alkotmánybíróság a Nemzeti Hitvallás indítványban megjelölt alapelveikre, az R) cikk (2) bekezdésére, valamint a 28. cikkre. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése az Alkotmánybíróság jelenlegi gyakorlatában csupán a visszamenőleges hatály tilalma, avagy a jogszabályok hatálybalépésével kapcsolatos kellő felkészülési idő hiánya esetén szolgálhat alkotmányjogi panasz alkotmányos alapjául {legutóbb: 3276/2017. (X. 19.) AB határozat, Indokolás [13]}. Mivel a jelen esetben az indítvány ilyen irányú indokolást nem tartalmazott, ezért a B) cikk (1) bekezdésének sérelme sem volt a jelen alkotmánybírósági eljárásban érdemben vizsgálható.
- [13] A formai feltételek között emlékezik meg az Abtv. 52. §-a a határozott kérelem követelményéről, amely egyebek mellett magában foglalja a támadott bírói döntés és a megjelölt alaptörvényi rendelkezések közötti kapcsolat részletes kifejtését [52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjai]. A követett alkotmánybírósági gyakorlat az eddigiekben nem fogadta el az alaptörvény-ellenesség indokolás nélküli, pusztán állítását [legutóbb: 3276/2017. (X. 19.) AB határozat, Indokolás [14]]. Ennek fényében, érdemi indokolás nélkül a jelen esetben sem lehetett elbírálni a Törvényszék jogerős ítéletének az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésébe, a X. cikkébe, valamint a 39. cikk (2) bekezdésébe ütköző tartalmát.

- [14] Nem felelt meg az Abtv. hivatkozott rendelkezése szerinti határozottsági követelménynek az indítványozó azon állítása sem, amely szerint a fotófelvételek révén a Közszolgáltató személyes adatait az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésének megsértésével kezelte volna. Ebben a tekintetben normakontroll eljárásra utaló indítvány sem terjesztett elő.
- [15] 2.2. Az Abtv. 29. §-a az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának tartalmi feltételét határozza meg, amikor úgy fogalmaz, hogy az indítványnak „a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet” avagy – alternatív jelleggel – „alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést” kell felvetnie. Az Abtv. 29. §-ában foglaltak fennállásának megítélése az Alkotmánybíróság mérlegelési körébe tartozik.
- [16] 2.3. Az alkotmányjogi panasz megsértett alapjogként hivatkozott az Alaptörvény II. cikkében elismert emberi méltósághoz való jogra. Az indítványi elemhez fűzött indokolás szerint az alapjog tartalmához hozzátartozik a peres fél – jelen esetben az alperesi pozícióban eljáró indítványozó – (alap)jogainak érvényesítése, a „tisztes-séges jogalkalmazáshoz való jog”, a perrel érintett anyagi jogi szabályok felkutatása és alkalmazása, az alperes „személyiségét lekezelő” elbánás mellőzése.
- [17] Szemben az indítványban foglaltakkal, az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata az emberi méltóság elismeréséhez fűződő jog lényegét az emberi státusz abszolút védelmében ragadja meg {legutóbb: 3225/2017. (IX. 25.) AB határozat, Indokolás [17]}. A támadott ítéletek az indítványozónak a nyugvó közlekedés szabályait sértő magatartását vizsgálták, ebben a vonatkozásban állapították meg anyagi felelősségét, és ebbeli döntéseikben nem volt tetten érhető az indítványozó emberi méltósághoz fűződő elidegeníthetetlen jogának megkérdőjelezése. Ugyanakkor az indítványból olyan érvelés sem volt kiolvasható, amely újszerűségével „alapvető jelentőségűvé” emelte volna az indítvány II. cikkhez kapcsolódó indokolását, ezzel az indítvány érdemi elbírálására készítette az Alkotmánybíróságot.
- [18] 2.4. Az indítványozó sérelmezte az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát.
- [19] Utalni kell arra, hogy a megjelölt alapjogokhoz fűzött indítványban fellelhető indokolás sokkal inkább a peres eljárásokban meghozott, az Indítványozó számára kedvezőtlen ítéletek jogszerűségi, semmint alkotmányossági felülvizsgálatát támasztották alá. Ezért jelen ügyben is hangsúlyozni kell azt az immár évek óta folytatott és az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésére visszavezethető gyakorlatot, amely szerint az Alkotmánybíróság „az Alapörvény védelmének legfőbb szerve”. Ezért eljárása nem irányulhat arra, hogy felülvizsgálja a támadott bírói döntés jog/törvényszerűségét. Egyebek mellett azért sem, mivel azzal az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdése szerint a bíróságok számára megfogalmazott, a 25. cikk (2) bekezdésében konkretizált igazságszolgáltatási hatáskörben, következőképpen alaptörvény-ellenesen járna el maga is. Ezért „[ö]nmagukban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panaszra. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna [...]” {elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. A személyes adatok védelméhez és a tisztességes eljáráshoz fűződő, Alaptörvényben elismert alapjogok tehát saját, autentikus, az Alkotmánybíróság által meghatározott tartalmuk sérelme alapján hivatkozhatók akkor, amennyiben azok nem tükröződnek, nem ismerhetők fel a támadott bírói döntésekben, a bírói jogértelmezésben.
- [20] A tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő alapjogra az Alkotmánybíróság az eddigiekben követett gyakorlatában a hatósági és a bírósági eljárásokkal szembeni elvárásként tekintett. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében nem kétségesen eljárási természetű alapjogot ismer el, amelyeknek elvi alapját az eljárás egészének minőségében lehet megragadni. Az Alkotmánybíróság által 7/2013. (III. 1.) AB határozatában (Indokolás [29]) alkalmazhatónak ítélt 6/1998. (III. 11.) AB határozata értelmében a tisztességes eljáráshoz való jog „[...] olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes” (ABH 1998, 91, 95.). Az alapjog lényegében abszolút jellegű, azaz mivel önmaga is minősítés eredménye, ezért nem korlátozható. Mindazonáltal azonban a tisztességes eljáráshoz való jog egyes részelemei – ilyenként azonosította pl. a testület a 7/2013. (III. 1.) AB határozatában a bírói indokoláshoz való jogot – tekintetében a korlátozhatóság szükségességének és arányosságának vizsgálata értelmezhető {17/2015. (VI. 15.) AB határozat, Indokolás [103]–[109]}.

- [21] A kifejtettek alapján a tanács megállapította, hogy az indítvány XXVIII. cikk (1) bekezdéséhez fűzött indokolása nem veti fel a támadott ítéletek alaptörvény-ellenességét, hanem kifejezetten azok törvényességi felülvizsgálata, illetve a bizonyítékok felülmérlegelésére irányul. Erre azonban – ahogy arra a jelen határozat már utalt – az Alaptörvény és az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében nincs lehetőség.
- [22] A jelen ügyben nem volt megállapítható az, hogy a bírói döntések normatív alap hiányában önkényessé váltak volna. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a peresített időszakban a hatályos, a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 9/D. § (2) bekezdése értelmében – figyelemmel a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 9. § (2) bekezdésére, valamint 2013. január 1-jétől a Möt. 16/A. §-ában foglaltakra is – a Parkolási Csoport, mint a Közszolgáltató önkormányzat szervének igazgatási egysége jogszerűen végezte a parkolás-üzemeltetés feladatát.
- [23] Annak a kérdésnek a megítélése, hogy a polgári (büntető, közigazgatási, avagy munkaügyi) perekben hogyan alakul a bizonyítási teher kérdése, részben a bírói mérlegelés körében értékelendő körülmény, részben perjogi szakkérdésnek minősül. Ahogy az is, hogy a bíróság milyen bizonyítási eljárás lefolytatását ítéli szükségesnek a kereset megalapozottságának vizsgálata kapcsán és a bizonyítás eljárás eredményeként milyen tényállást állapít meg. Az alkotmányos kérdés akkor merül fel, ha a lefolytatott eljárás egészében és a per főtárgyához képest nem volt kiegyensúlyozottnak, összességében „fair”-nek minősíthető.
- [24] A jelen ügy kapcsán nem merült fel olyan, a bírói döntés érdemére is kiható, azt befolyásoló, és az eljárás egészére kiható sérelmes helyzet, amely megkérdőjelezte volna akár az elsőfokú, akár a fellebbviteli fórum előtti peres eljárás kiegyensúlyozottságát, az indítványozó felvetéseinek válasz nélküli elutasítását. Az indítványban felvetettek az eljárt bíróságok ítéleteikben megválaszolták. Az indítványozó olyan körülményre nem hivatkozott, amely a tisztességes eljáráshoz való jog alkotmányos értelmezésének tartományában akár a bírói döntés érdemét befolyásolta volna, akár alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként az Alkotmánybíróság előtti eljárás tárgyává válhatott volna.
- [25] A kifejtettek tekintetével az indítvány a XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapított elemeire nézve tartalmi oldalról nem volt befogadható.
- [26] 2.5. Végül az Indítványozó az ítéletek kapcsán az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jogát sérelmezte. Ebben a körben arra hivatkozott, hogy a bíróságok ítéleteikben – megfelelő bizonyítékok hiányában, tehát jogosulatlanul – kötelezték a kereset szerinti „uzsora” díjjal megnövelt tőke és pótdíj összegek, valamint az első és másodfokú bírósági eljárásban felmerült költségek (perköltség és az államnak járó illetékek) megfizetésére.
- [27] A jelen végzés Indokolás [19] bekezdésében tett azon megállapítás, amely szerint – szemben az indítványban foglaltakkal – az Alkotmánybíróság nem kíván alaptörvény-ellenesen az általános hatáskörű bírósági rendszerbe belépve negyedfokú, illetve a Kúria helyébe lépve felülvizsgálati bírósággá válni, a jelen kérdés kapcsán is érvényes. Ezért annak vizsgálata, hogy az indítványozót törvényesen vagy törvénytelenül marasztalták-e a bíróságok, avagy a marasztalás összecszerúségének megállapítása törvényes volt-e, az Alkotmánybíróság előtt folyó eljárásnak nem lehet a tárgya.
- [28] A perköltségben való marasztalás kapcsán hangsúlyozandó, hogy az alkotmányos és a polgári tulajdonvédelem két önálló megközelítést jelent, az alkotmányos tulajdonvédelem nem azonosítható az absztrakt polgári jogi védelemmel. Ezért ahogy arra a 3120/2017. (V. 30.) AB határozat rámutatott – és a 3276/2017. (X. 19.) AB végzés, az Indokolás [28] bekezdésében azt megerősítette –, nem vonható az alkotmányos tulajdonvédelem alá az az eset, ha az indítványozó bírósági határozatok eredményeként pervesztes lett és ezzel összefüggésben vagyonvesztést szenvedett el (Indokolás [40]).
- [29] A kifejtettek értelmében az Alkotmánybíróság ebben a tekintetben sem tudott alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet azonosítani.
- [30] Mindezen indokok alapján arra a következtetésre kellett jutni, hogy az alkotmányjogi panasz befogadására részben az Abtv. 27. § a) pontja, az 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjai szerinti formai, részben az Abtv. 29. §-ában megfogalmazott tartalmi feltételek teljesítésének hiányában nem volt lehetőség. Ezért azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján, figyelemmel az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjaiban foglaltakra is vissza kellett utasítani.
- [31] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Abtv. 53. § (4) bekezdésére hivatkozással kérte a támadott bírói döntések végrehajtásának az alkotmánybírósági eljárás befejezéséig történő felfüggesztését. Mivel az Abtv. hivatkozott rendelkezése a végrehajtás felfüggesztését az alapügyben eljáró bíró számára teszi lehetővé, ezért

az Alkotmánybíróság ebben a kérdésben nem dönthetett. Mivel az Abtv. 61. § (1) bekezdése alapján ilyen tartalmú felhívás kibocsátására kivételesen van lehetőség, ezért a jelen ügyben arra hivatalból pedig nem látott indokot.

Budapest, 2018. február 20.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörchneré dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/545/2017.

